

De zeilsport kreeg de wind in de zeilen op het Paterswoldsemeer

Op 3 juli van dit jaar was het precies 100 jaar geleden dat de Vereniging Watersport De Twee Provinciën, kortweg VWDTP, werd opgericht. Sinds 3 juli 1911 zetelt de vereniging aan de zuidelijke oever van het Paterswoldsemeer - aan de Meerweg, de scheidslijn tussen de provincies Groningen en Drenthe - in de Groninger gemeente Haren. De watersportclub kreeg er uiteindelijk de beschikking over het statige pand dat bekend staat als het Clubhuis.

Het bestuur van De Twee Provinciën heeft een jubileumprogramma georganiseerd met veel zeilwedstrijden, maar ook met een expositie onder de titel 'Meer (in)zicht' in het Noordelijk Scheepvaartmuseum in de stad Groningen en in juni verscheen het jubileumboek. En niet te vergeten, koningin Beatrix kwam op zaterdag 2 juli naar Paterswoldse om op het meer in een Vollenhovense Bol een grote en gevarieerde vlootshow af te nemen. Vorstelijke belangstelling dus voor de 100-jarige.

● Het Clubhuis van de 100 jaar oude watersportvereniging.

● Bestuursvoorzitter Peter Nannenbergh: 'We doen zoveel mogelijk met eigen middelen, ook in financiële zin.'

Oprichter van De Twee Provinciën was Hendrik Herman Niemeijer, een telg van de stad-Groninger tabaksfamilie Theodorus Niemeijer. Aan de huidige clublocatie ligt een wat ingewikkeld verhaal ten grondslag, aldus bestuursvoorzitter Peter Nannenbergh (66). 'Ons verenigingsgebouw stond er in 1911 nog niet, het werd in 1917 als sociëteit gebouwd.' Initiatiefnemer was de Oost-Groninger aardappelzetmeelfabrikant, entrepreneur en politicus Jan Evert Scholten (1849-1918), die het voor een bedrag van f 40.000 liet bouwen. Scholten, de zoon van de al even bekende Willem Albert Scholten (1819-1892), was onder meer de drijvende kracht achter de opzet van het Groninger Stadspark en eigenaar van het theehuis (nu het horeca-etablisement De Paalkoepel) aan de Meerweg.

Aan de sociëteit van Jan Evert Scholten was de Vereniging Watersport Paterswolde gelieerd. 'Onze vereniging heette destijds De Twee Provinciën en deze bezat een klein stukje grond naast de sociëteit, bij de startoren. De rest van het terrein was eigendom van de Vereniging Watersport Paterswolde.'

Voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was er sprake van een bloeiend sociëteitsleven, aldus Nannenbergh.

'Het gebouw aan het Paterswoldsemeer lag dicht bij de stad Groningen en de Meerweg was per paardenkoets goed bereikbaar. Er is ooit overwogen om er stallen bij te bouwen. De sociëteit van Scholten junior en onze vereniging waren twee volledig gescheiden werelden, er kwamen totaal verschillende soorten mensen. Men bemoeide zich nauwelijks met elkaar.'

Tijdens de oorlog was in het sociëteitsgebouw nog tijdelijk een sanatorium uit Katwijk ondergebracht. Dat moest daar weg in verband met de aanleg van de Atlantikwall, de verdedigingslinie van de Duitsers langs de door hen bezette West-Europese kusten. Het pand is ook korte tijd door de bezetters gebruikt.

'Na de bevrijding was het overal wederopbouw wat de klok sloeg. Er veranderde nogal wat in de samenleving, ook wat de mobiliteit betreft. Het sociëteitsgebeuren liep hard achteruit, daarentegen bloeide onze watersportvereniging.'

Met name in dat naoorlogse tijdsbestek, maar ook al daarvoor, waren de familie-

'Zeg maar gerust dat het verval zijn intrede had gedaan', zo stelt de voorzitter.

'En omdat er beduidend minder sociëteitsleden naar de Meerweg kwamen, was er sociaal gezien geen draagvlak meer om de boel op te knappen. Die situatie lang geduurd. Totdat bleek dat er eigenlijk maar één mogelijkheid was om het complex te redden: een fusie tussen de sociëteit en onze vereniging. En die kwam in 1974 tot stand. Samen hebben we een nieuwe vereniging gevormd: de Vereniging Watersport De Twee Provinciën die het hele terrein, inclusief het gebouw, in handen kreeg.'

Na de realisering van de fusie werden er renovatieplannen ontwikkeld, het Clubhuis werd geteisterd door betonrot en de fundamente waren aangetast. De situatie was dermate slecht dat zelfs een sloop is overwogen. Zover kwam het echter niet.

Nannenbergh: 'Eind jaren '70 werd besloten het gebouw alsnog op te knappen. We slaagden erin om bij het bedrijfsleven en bij particulieren sponsoren te vinden terwijl daarnaast de gemeente Haren zich achter de plannen schaarde. In 1984 werd de opknopbeurt voltooid en successievelijk werd het gebruik van het Clubhuis geïntensiveerd. Zo werd de statige bovenzaal verhuurd aan het cateringbedrijf s'Amuse. Ook doet de zaal, die officieel de BuitenSociëteit Paterswoldsemeer heet, dienst als trouwlocatie.'

De verhuur van de bovenverdieping, die de vorm van een omgekeerd schip heeft, is voor de VWDTP dus een vaste bron aan inkomsten. In 2004 vond er een aanvullende verbouwing plaats, waarbij de bovenzaal in oude luister werd gerenoveerd door onder andere de systeemplafonds te verwijderen en de originele betimmering te herstellen. Deze verdieping wordt beheerd door de Stichting Vrienden Behoud Clubhuis VWDTP die verantwoordelijk is voor het onderhoud van het hele gebouw. 'Dat doen we zoveel mogelijk met eigen middelen, ook in financiële zin.'

'Onze vereniging heette destijds De Twee Provinciën en deze bezat een klein stukje grond naast de sociëteit'

namen van de fameuze botenbouwers (de zestienkwadraat) en zeilers Helder en Visser onlosmakelijk aan het Paterswoldsemeer verbonden. Namen die je in de zuidwesthoek van de veenplas, die in de periode 1740-1835 werd gegraven, niet meer tegenkomt. Nog altijd is het relatief kleine meer, dat inmiddels grenst aan een zuidelijke uitleg van de stad Groningen, een bijzondere attractie maar het is voor de recreatievaart slecht ontsloten.

De bouwkundige staat van het sociëteitspand was na 1945 alarmerend geworden.

De watersportvereniging telt op dit moment zo'n 1000 leden, met 200 actieve wedstrijdzeilers en 300 tot 400 recreatiezeilers. De overige leden zeilen niet (meer) maar voelen zich toch met de vereniging verbonden. Door sommige leden wordt er op het meer gesurft, maar de belangstelling voor deze sport is in de afgelopen jaren drastisch gereduceerd.

De zeilactiviteiten van De Twee Provinciën zijn in twee categorieën te onderscheiden. 'Aan de ene kant heb je onze opleidingen voor de jeugd en volwassenen met jaarlijks zo'n 300 deelnemers. Aan de andere kant

verzorgen we trainingen voor de jeugd om hen beter en sneller te leren zeilen. Daarbij gaat het jaarlijks om circa 70 zeilers. Uit die opleidingen halen we onze talenten en enkelen van hen hebben inmiddels nationale en internationale successen behaald.' Zo wist Annemieke Bes op de Olympische Spelen in Peking (2008) in de Yngling-klasse (mede) zilver te winnen en in 2004 werd ze (mede) vierde tijdens de spelen in Athene. En vorig jaar werd Marc van Horssen nationaal kampioen in de Splash-klasse.

VWDTP is een onderdeel van het netwerk van het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond (KNWV). In dat kader worden trainers, materiaal en getalenteerde zeilers samengebracht om op nationaal en internationaal niveau te presteren. Behalve van de locatie in Haren maakt het nationale watersportverbond eveneens gebruik van locaties aan het Braassemermeer, in het Gelderse Giesbeek, in Sneek en in Lelystad.

Tijdens het seizoen worden er door De Twee Provinciën van april tot september elke zondagochtend wedstrijden georganiseerd. In verschillende klassen, zowel voor de jeugd als voor volwassenen en er is een dinsdagavondcompetitie met een ship rating die

loopt van 1 juni tot 1 september. De VWDTP-leden zeilen ook op het IJsselmeer en op de Waddenzee, op het traject Harlingen- Texel. Jaarlijks wordt er nog eens vanuit Kroatië met huurschepen flottielje gezeild. Daarbij wordt gebruikgemaakt van diverse jachthavens die volgens Nannenberg na de Balkanoorlogen 'erg sjiek' zijn geworden. Alle zeilboten die op het terrein en in de insteekhavens van de vereniging staan of liggen, zijn eigendom van de leden. 'Er is eveneens een aantal polyvalken aanwezig die eigendom zijn van de studentenzeilvereniging May Day en daar maken we eveneens gebruik van. Voor onze jeugd hebben we de beschikking over een aantal huurschepen.'

VWDTP behoort bij het jeugdzeilen, aldus Nannenberg, tot de absolute top van Nederland. Voor getalenteerde jeugdzeilers wil de vereniging het aantal trainingsuren gaan opvoeren en er zullen intensieve trainingen worden ontwikkeld. Omdat een groot deel van de leden uit toerzeilers bestaat, gaat de vereniging over een aantal jaren een afdeling toerzeilen opzetten en het aantal huurboten zal worden uitgebreid om zo te kunnen voldoen aan de toenemende vraag. Een betrekkelijk nieuwe activiteit is het zeilen

voor gehandicapten die worden begeleid door ervaren zeilers. In totaal beschikt de vereniging over acht boten die geschikt zijn voor zeilers met een (lichamelijke) beperking. De vereniging is in samenwerking met het Meerschap Paterswolde, waarin de gemeenten Groningen, Haren en Tynaarlo participeren, een project gestart om het voor deze categorie watersporters gemakkelijker te maken de zeilsport te beoefenen. Een nieuwe kraan en een stalling voor hun boten maken deel uit van dit initiatief. De VWDTP heeft vorig jaar door de aankoop van het water dat direct voor het verenigingsgebouw ligt, de mogelijkheid gekregen voor de ontwikkeling van een oever- en terreinplan dat gefaseerd zal worden uitgevoerd. Over zo'n tien jaar moet er een aantrekkelijke, bij de omgeving passende lay-out tot stand worden gebracht met voldoende wal- en waterplaatsen.

♦ Johan van der Wal
♦ Wolter Kobus

- In het kader van 80 jaar zestienkwadraat-klasse en 100 jaar VWDTP werden in de tweede helft van mei jubileumwedstrijden op het Paterswoldsemeer gezeild met in totaal iets meer dan 80 schepen, dus een groot veld zestienkwadraten. Uiteindelijk werden de gebroeders Thijs en Erik Kort de winnaars.

